

TAPOLCZAI LAPOK

Társadalmi és közgazdasági hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

A szerkesztőség:
Wallner-féle ház, a tó partján, hova a lap szellemi részét
illető közlemények küldendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.

Felelős szerkesztő:
KOLLÁNYI ÖDÖN.
Kiadó és lap tulajdonos:
LÓWY B.

Előfizetési ár: Egész évre 10 K., félévre 5 K., negyedévre
2 korona 50 fillér.
Hirdetmények: Egy hasábos petsor egyszeri közlésnél 8 f.
többszöri közlésnél 6 fillér. Apró hirdetés lappal együtt egész
évre 16 korona. — Nyílt-tér: petsora 40 fillér.

Az újabb filloxerák.

Szőlősgazdáink helyzete évről-évre nyomasztóbbá válik, egyre súlyosabbá lesz. Maga a szőlőtelepítés, annak munkálása, fentartása nagy szakavatottságot, körültekintést követel; az ma már valóságos tudomány. A művelés mindinkább több költségbe kerül, folyton növekszik a tőkebefektetés, a szőlőnek egyre szaporodnak a természet nagy világából ellenségei, amik ellen a védekezés sok-sok pénzbe kerül. A gazda azonban hiába várja tőkéje méltányos kamatát, munkájának, szorgalmának jutalmát, reményeinek teljesülését. Borértékesítési viszonyaink oly vigasztalanok, oly szembeszökően tarthatatlanok, hogy a befektetett tőke a kamatot, a munka a jutalmat csak igen mostohán hozza meg.

Midőn őszszel a gazda végig megy a sárguló fürtökkel megrakott szőlőtőkék sorai között, szemeit örömmel legelteti a termésen, de arcán, homlokán ott ül a gond redője: hogyan fogja mindezt értékesíteni, lesz-e elég szerencséje, akad-e vevő, kap-e majd olyan árt, — nem mint ami megfizeti árujának valódi értékét, nem, ő ettől már elszokott — hanem ami a silány viszonyok mellett mégis elfogadható? Lelki szemei előtt felmerül alakja, akitől mindenki retteg, a termelők réme, vidékünk nagyhatalma: a cenzál, vagy

mint itt mondják, a cenzár, a közvetítő. S ettől a percztől kezdve kíséri lépten-nyomon a félelem, a gond, míg természetesen tul nem adott.

Nem lesz talán egészen haszon nélküli, ha a jelen alkalommal az újmódi filloxerákkal foglalkozunk, a *kik* több pénzbe kerülnek a termelőnek, mint a régié, nehezebb az ellenük való védekezés és a *kik* nem a szőlőn végzik sorvasztó munkájukat, hanem a termelők tárczáin. Vizsgáljuk tehát közelebbről az előbb már említett nagyhatalmakat — mert hiszen róluk lesz szó — hallgattassuk el egy időre a tőlük való, titkon érzett és — mondjuk ki őszintén — nem alapszélű féltelmünket; kutassuk, miben áll az ő munkásságuk, milyen hatással vannak borértékesítési viszonyainkra, s keressünk módozatokat az ellenük való védekezésre.

Cenzál az, aki közvetítő szerepet játszik eladó és vevő között; a termelőnek segíti értékesíteni termékét, viszont a vevőt — ismervén a forrásokat és az aru minőségét — útba igazítja, bevásárlásában elősegíti. Ez fáradságba kerül, jutalmat érdemel. Munkát végez, egy feladatot teljesít, kell, hogy azt meg is fizessék. Mi több, munkája elismerést érdemel, ha azt lelkiismeretesen teljesíti.

Ámde mindenki így fogja-e fel hivatását? Vajjon közgazdasági tekintet-

ben hasznos-e, kívánatos-e működésük? Nem, — legalább kevés kivétellel — működésük inkább káros, mint hasznos. Hálában, elismerésben részesülnek-e az eladók, vagy vevők részéről? Elismerést ugyan mentől kevesebbet kapnak, de szidalmat annál többet. Talán hálátlan eladó és vevő egyaránt s nem ismerik el a közvetítő fáradságát? Dehogy. Ők félnek, a félénk ember pedig mindig hálás. Az öreg hiba a cenzálokban van, akik visszaélnék helyzetükkel, megfélemlítik a ternelőt, busás részt vesznek eladótól, vevőtől s így azok elkeseredése nagyon is érthető és indokolt.

Miután legjobban világít a példa, néhány szemelvényben bemutatjuk az ő működésüket.

Elbizakodottságukat, pökhendiségüket mi sem jellemzi jobban, mint a következő. Az egyik cenzál beállít egy szőlősgazdához s kérdi tőle, van-e eladó bora? Van — felelt a gazda. Mennyi cenzáldíjat fizet? — 40 fillért. „No akkor nem is lesz eladva, azt mondhatom” — szól mindenhatósága tudatában s hahotázva távozik, magára hagyván a gazdát gondolataival, gondoljaival. — Két korcsmáros és a közvetítő mennek a hegyre. Belépnek egy pinczébe, de nem tudnak megalkudni s távoznak. A közvetítő visszatér a városba, a korcsmárosok pedig folytatják utjokat s véletlenül

✧ T Á R C Z A . ✧

Szokrak.

Közl: **

A „Tapolczai Lapok” eredeti tárczája.

Értekezések, esszaiak szintén darabokra bontják a nagy embereket, föltárják azok gondolatvilágát, szálakká, szilánkokká szedik cselekvésének minden rugóit, hogy az utókornak ismeretét megtöltsék, gondolkodásának anyagot, cselekvésének példát nyújtsanak. S a hosszú értekezésekből sokszor mi marad meg az emlékezetben? Annak tudata, hogy olvastuk s a név.

A mai kor embere már-már kezdi jobban szeretni a pillanatnyi felvételeket. A mértőldes regények helyett apró novellácskák, az obstrukciós beszédek helyett is kapósabbak a tárgyalások menetét bevezető s jellemző szokrakóvok. És van ebben valami megfigyelni való igazság. Az író és beszélő könnyen táviró és távbeszélővé válik, ha soronként és mértőldenként kapja a tiszteletdíjat és a közbámulatot. Hanem akinek olvasni, az olvasottakat megemészteni, szellemi anyagot gyűjteni kell, annak nem mindig előny a nagyon hosszú lére eresztett semmi, vagy valami. A nagyon hosszú esőzés ritkán termékenyítő. Azután meg az idő drága.

Azt hiszem, nem esünk ebbe a hibába, ha a szellemi nagyok egéből apró szokrakóvok Franklin gyűjtőjével levezetünk s e villany-szokrakóvokkal egy-két mosolyt, egy-két úde gondolatot ébresztünk s amellet mint egy vil-

lámfénynél betekintünk oly egyének gondolatvilágába, kiket a világ becsült, vagy félt s pillanatnyi felvételben meglátjuk őket pongyolában, vagy diszben. Aki a gyorsvonaton, vagy villámvonaton utazást kielégítőnek, hasznosnak nem találja, üljön vegyes vonatra, mindenesetre huzamosabban látja az előtte föltároló s elvonuló vidéket, de azért nem bizonyos, hogy többet lát, az sem, hogy jobban. Hogy mindent lásson, egyik esetben sem éri el. Ahhoz más utazási mód szükséges. Ma már az egész külföldet jellemző vonásokban helyünkbe hozzák a panoptikumok s egy ülőhelyünkben egy-két óra alatt országokat megtekinthetünk. S akik ily utazás után keltek az így látottak megszemlélésére a természetben, tanuskodhatnak, hogy az előbb nyert képzetek sem voltak teljesen értéktelenek. Talán e szokrakóvok is alkalmasak lesznek képzeletünk s ismereteink termékenyítésére, sőt talán néha-néha egy kis ruganyosságot is adnak szellemünknek, társalgásunknak.

E czélt akarják szolgálni e: Szokrakóvok.

Agassiz, a híres természettudós egyszer Bostonban emlékbeszédet tartott Humboldt Sándor fölött. A bostoni polgármester az azt követő lakomán elmondá, hogy egykor ő is igen érdeklődött a természettudományok iránt, de az ősi üzlet miatt félbehagyta; s végül mondá: „Lássá uram, bankár lettem s most az vagyok, ami.” A jankee e szavakat oly kevélyen hangsúlyozá, ami az ugorkafára kapaszkodókat jellemzi.

Agassiz egész nyugodtan válaszolt s el-

mondá, hogy az ő atyja Svájcban, egy banküzletben szerzett számára helyet s kényszeríteni akará, hogy megkezdett tanulmányát félben hagyja. „En pedig kértem, hogy még csak egy évig engedje a gymnasiumot végezni s azután a másik s harmadik évet kértem. S most, kedves uram, ha nem lettem volna állhatatos és hajthatatlan, ugy ma is bizonyára nem lennék több — csak bankár.

Amint a hamis haj, ugy a hajfestés is már a peloponesusi háború idején divatban volt. Keos szigetéről egykor követ érkezett Spartába, ki, mivel röstelte ősz haját, megfestette azt. Így lépett a spartai gyűlésbe s hosszú beszédet tartott, hogy a hallgatókat megnyerje. Mikor hosszú beszédét bevégezte, Archidamus király fölkelt és így szólt: „Miként mondhat ezen férfiu valami okosat és tisztességeset, ki nemcsak bensejében, hanem fején is hazugságot hord.” S a követ kérését egyhangulag elutasíták.

Mikor a híres D'Alambert, a legkiválóbb matematikusok és bölcsészek egyike a 18-ik században még alig 23 éves ifju volt, régi dajkájánál, egy párizsi iparos feleségénél lakott. Az asszony látta, hogy mily buzgósággal adja át magát a tudományoknak; de azt is észrevette, hogy keveset ad előkelő személyekre, kik pedig — véleménye — szerintszerencsésjét megalapíthatnák. „Ah, — sóhajtott föl egyszer, mikor oly nagyon elmélyedt, — magából sem lesz ám, mint látom, más mint filosof.”

befordulnak egy pinczébe, melynek tulajdonosával meg is alkuszunk. Viszszajövet a városban találkozunk a cenzállal, aki megkérdi tőlük, találtak-e bort s kinél? Mily nagy ezután az eladó meglepetése, mikor nemsokára beállít a cenzál s követeli a — cenzál-díjat. — Egy helyen alkuban vannak. Egyszer csak betoppan váratlan, hivatlan a cenzál s módját ejti, hogy a gazdának megsugja: „Ha nem ad hektoliterenként pl. 3 korona közvetítő díjat, nem adja el a borát“. S ez így is lesz, mert azt mondja a vevőnek, hogy ez így meg úgy pancsolja a borát stb., míg a vevőnek egészen elmegy a kedve a vásárlástól. Sőt a fenyegetés még a jövőre is kihat, mert vagy nem visz oda vevőt, vagy — még erre is van eset — ír a vevőnek s úgy befekteti az illetőnek a borát, hogy talán még ingyen sem kellene neki. Intelligens uri emberrel is megtörtént, hogy cenzál nélkül adta el borát, mégis, mikor az kérte a cenzál-díjat, kifizette, nehogy jövőre elijeszze vevőit. Van olyan közvetítő, aki 1—4 korona közvetítési díjjal (hektoliterenként kell érteni) nem elégszik meg, hanem néhány liter jó bort, vagy pálinkát is követel, amit rendesen meg is kap.

Tegyünk egy kis számítást. Bár a fekvés, talaj, minőség és az értékesítés körülményei rendkívül különbözők, de azért tájékozódás végett vegyük fel a következő adatokat. A Szent-György-hegynék vegyük egy szőlőtermelésre közepes minőségű helyét. Itt egy kat. hold értéke s kifogástalan betelepítése mondjuk 6000 korona. Egy pince építése 600 korona. Szükséges hordó 240 korona. Egy évi művelés, trágya, karó-pótlás, permetezés, hozzávaló anyag stb. 300 korona. A tőkebefektetés összege 6840 korona. Évi közepes termés 25 hektoliter. Egy gazda ezen a helyen termelt borát legelőnyösebben adta el 30 koronáért.

„És mi az a filozof?“ — kérdé D'Alembert mosolyogva.

„Bolond, ki egész életében gyötri magát, hogy halála után róla beszéljenek.“

Ferencz, anhalt-dessau herceg, Goethe és Winckelmann ismert barátja s kora egyik legkiválóbb fejedelme 1806-ban, mikor a franciaiak a Mulde és Elbe közt tanyáztak, Boekeroke faluba ment. Ott fogadta őt erdésze, az öreg Woepke, egy a régi jó időkbeli való ember, kivel a herceg is nagyon szeretett kötekedni. Az öreg revierje pusztításaira akarta figyelmessé tenni a herceget. A herceg eddigi útjában sem hallván egyebet panasz és segélykérésnél, holott az általános szükség miatt úgy sem segíthetett, nem szívesen hallgatott már ilyet „Woepke, — szolt a herceg a balról lovagló erdészhez, mikor ez a kerületében uralkodó szükségről beszélt — én bal fülemmel nem hallok jól, jöjjön jobbfelől!“ Az öreg mosolygott s jobbra menvén, még meghatóbban kérte a herceg segélyét. „Én nem segíthetek, mondá a herceg mosolyogva, — miért nem fordul tanácsosomhoz Dessaubához? „Ah, édes Istenem! — felelt őszintén az erdész — fenséged csak balfülére süket, a dessau tanácsos pedig mindkettőre!“ A herceg elnevette magát és Woepke kérése teljesítve lón.

Egykor Ádám Frigyes würzburgi püspökhöz, ki köszvényben szenvedett, egy sarlatán jött, ki azt hirtel, hogy a köszvény ellen csalhatatlan gyógyszer van. A püspök kérdé:

Egy hold termésének értéke tehát 750 korona. Ebből levonva az évi befektetést, marad 450 korona tiszta haszon, ami a befektetésnek 6.5%-a.

Ámde még ebből a közvetítési díjat is ki kell fizetni. Mondjuk, csak két koronát fizetett hektoliterenként, akkor is a tisztajövedelmének 11%-át fizette a cenzállal. Ily körülmények között különösen a szegényebb szőlősgazdának okvetlen tönkre kell mennie.

Nézzük most már azt, hogy a cenzállal tulajdonképpen milyen testet-lelketelő munkát végeznek, hogy oly busásan fizetetik meg magukat. Kiszétálnak az állomásra, elcsipik az érkező korcsmárosokat, ami annál könnyebb, mivel egy részük berkocsi-tulajdonos is, — ami szintén baj — s ki nem eresztik kezeik közül, míg meg nem vétetik annak a borát, aki kövér jutalmat ígért nekik. E végből kikocsiznak a szőlőbe, kóstolgatják a jobbnál-jobb borokat — nem feledkezvén meg arról sem, hogy abból néhány litert haza is vigyenek; itthon a kávéházban, korcsmában, pityizálva teljesítik a hivatásukkal járó s mint látjuk, roppant fárasztó, nehéz munkájukat. Ezzel a sorvasztó munkával azután szereznek olyan jövődelmet, — nem mondjuk, hogy mindnyájan, de a többség — amilyenről a termelő, akié a föld, aki dolgozik, fárad, a maga részéről még csak álmodni sem mer.

A termelő a mai körülmények közt egészen ki van szolgáltatva a közvetítő kénye-kedvének, mint aki megakadályozhatja, vagy a jobb esetben megnehezítheti a bor értékesítést s azért fél tőlük mindenki. A félelem pedig rossz tanácsadó. Ennek tulajdonítható, hogy termelőink a súlyos robotot hosszú idő óta ugyszólván hang nélkül tűrik. Pedig e helyi nagyhatalom erejét meg lehetett volna törni, ha a visszaéléseket nem hallgatják el, hanem hatóság elé viszik. Sőt még most sem késő. Óbégatással, panasz-

kodással enyhíthetünk ugyan lelkünk keservén, de a helyzeten nem változtatunk semmit. Végre cselekedni is kell.

Beszéljenek össze a termelők, hogy ezután semmiféle megfélemlítéstől nem riadnak vissza, nyilvánosságra hoznak minden visszaélést s az ilyen törekvések ellen hatóságnál keresnek oltsalmat.

Igen sok visszaélésnek elejét lehetett volna már venni eddig is, ha a hatóság tudomással birt volna arról. Nincs oly bíróság, mely az aránytalanul nagy, vagy igazságtalan alkuszdíjat, még ha annak lefizetésére eladó irásban kötelezte is volna magát, — megítélné. Hiszen ez rosszabb az uzsoiánál!

Addig is, míg a borértékesítési kérdést állandó formában sikerül megoldani, mozgalmat kell indítani az iránt, hogy közvetítéssel csak teljesen megbízható, kifogástalan egyén foglalkozhassék hatósági engedély mellett, mely tőle a legkisebb visszaélés esetén megvonható legyen; törekedni kell továbbá arra, hogy a cenzál-díj ne hektoliterenként, hanem a vételár bizonyos és meghatározott százaléka szerint állapítsák meg.

Tisztelettel felhívjuk a magas kormány figyelmét is e tarthatatlan állapotokra és kérjük a helyzet tanulmányoztatását s ha másként a bajon segíteni nem lehet, kérjük az alkusz-törvény megváltoztatását.

Kezdünk ébredezni. Az már haladás, hogy e kérdés nyilvános megbeszélés tárgya; sőt keressük a módokat, melyekkel az általános érzett bajon segíthetünk. Hosszu évek gondja, sérelme, visszaélése kellett hozzá, míg szemünk kinyílik, hangunk megszólal. Vajha ne maradnánk meg a beszéd mellett, hanem annak tettek alakjában eredményei is lennének!

tőle: „Kedves barátom, hogyan jött ön a városba?“

„Gyalog, kegyelmes uram!“

„Akkor hát csak siessen vissza, mert szere semmit sem ér, — válaszolt a püspök. Ha valóban meg tudná gyógyítani a köszvényest, akkor ma már hatlovas hintón járna.“

A híres mimikus és hasbeszélő Alexander egyszer egy német fürdőhelyen a vendéglő terített asztalánál ült. Vele szemközt ült egy angol. Alexander üdvözlé az angolt, ki azonban nem viszonzá. Ez nagyon bosszantá Alexandert s elhatározá, hogy Albion hosszú gyermekét keményen megleckézteti. Azért behívá kis kutyáját, maga mellé székre ülteté s egy pár virslit rendel magának.

„Nekem is!“ — szolt a kutya.

Az angol bámulva nézte a kutyát s annak gazdáját s kérdé: „Az öné ez a beszélő kutya?“

„Igen uram! ez a kutya az enyém.“

„Mennyiért adja el ezt a kutyát?“

„Én nem engedem magamat eladni, szolt a kutya határozottan.“

Az angol egy ezer font bankjegyet vészelő. Alexander elfogadja a kutyáért.

„Hála Istennek! Most már a kutya beszéljen helyettem; mátol fogva nem beszélék.“

„En sem!“ — válaszolt a kutya. És szavát tartá.

Dr. Bock lipcsei tanár, ki mély bonczani tudománya mellett nyers modorú volt, egyszer egy volt tanítványával találkozott, ki mint orvos Lipsében telepedett le. „Nos —

kérdé, — hogyan megy? Van már sok pacien-se?“

„Egy sincs, — sóhajtotta a doktor, — eddig csak az időt öltem.“

„Csak maradjon ennél a jó praxisánál, fiatal barátom, akkor sokkal kevesebbet árt, mint akármelyikünk.“

A még alig husz éves Börne, vitázó urak társaságába került és akarata ellenére is bele vonatott a vitába. Egy éltesebb ur, ki időlen véleményét nagy hévvel védelmezte, az ifju Börnét, ki ellenkező véleményen volt, így támadta meg: „És ön fiatal ember, ön mer ellenem szólni? Az ön éveiben én az ilyen dolgokban még számár voltam!“

„Akkor hát igen jól konzerválta magát!“

— viszonzá Börne és hátat fordított neki.

A Pampellona melletti Arga városka alkaldeja 1779-ben a navarrai kormányzótól, Don Bucarellitól III. Károly aláírásával rendeletet kapott, hogy minden foglalkozás nélküli embert a hadihajókra szolgálatra kényszer útján is beszállítsa. Az alkalde lelkiismeretesen értesítette Don Bukarellit, hogy a városkában egy gazdag földes uron és kivüle senki sem foglalkozás nélküli s most nem tudja, miként tegyen eleget ő felsége rendeletének. Don Bucarelli legközelebbi levelében fölvilágosítá az alkaldet, hogy ő felsége csak olyan semmittevőket ért, kik az emberi társadalomra veszélyesek; tehát csak az oly egyéneket küldje haladéktalanul Pampellonába, kikre e rendelet vonatkozik. De ezt a rendeletet is

Egységes helyesírás.

Nálunk ugyszólván minden téren a legszélsőségesebb állapotokat találhatjuk fel, akár a társadalmat tekintjük, akár pedig iparunk, kereskedelmünk, irodalmunk, művészetünk ténykedéseit tekintjük, mindenütt a legszembeesőbb, élesen kihívó ellentétekre akadunk.

Az örökös ingadozás, a szünet nélküli kapkodás, az állandóság hiánya jellemzik nemzetünket. Nagy immel-ámmal nyulunk az összhangzatos együttműködéshez. Kétségtelen, hogy közállapotainkat uton-utfélen javítani igyekezzünk, de itt meg rendesen túlsokba esünk s többet szeretnénk markolni a kelleténél. A határt, a mértéket nem tudjuk megszabni, szertelenül csapongunk mindenfelé és minden körül.

Ezuttal arra akarunk rátérni, hogy nemzeti nyelvünket, az édes magyar nyelvet, mely oly érczesen csengő, oly lágyan dallamos, melyet megtudtunk őrizni annyi évszázadon át, daczára annyi vésznek, ármánynak és zsarnokságnak, melylyel a külelenség elpusztítani akarta, — írásban nem használunk egységesen. Ez a tény legjobban jellemzi közéletünket. Mert téved, aki azt hiszi, hogy ez jelentéktelen dolog. Ha valamely nemzetnél, ugy első sorban nálunk a nyelv kincse a hazának; őseink ránk hagyott, féltve őrzött öröke. Ezt tanítják iskoláinkban, ezt a nyelvet tanulja meg beszélni és írni a zsenge fiatalság, a fejlődő gyermekhad, hogy aztán tovább fejleszék önmagukban, beleoltsák vérükbe és terjedjen tovább gyermekeikben és unokáikban.

Csak hogy nálunk még a tulajdonképeni helyesírás örök kétség, örök ingadozás között lebeg. Nincs egységes kiejtésünk, nincsenek általánosan elfogadott szabályaink szavainkra. Mindenki saját belátása szerint csinálja meg a maga kis helyesírását és azt mindenképpen kifogástalannak tartja. A tudományos akadémia másképpen ír, az újságok is egészen eltérő szabályokat honosítottak meg. Az egyik tanító az iskolában úgy oktatta a tanítványokat, hogy valamely szót dupla betűvel kell helyesen írni, míg másutt az volt az oktató nézete, hogy ugyanaz a szó szimpla betűvel helyesebb.

Ezt a régi bajt akarja kiküszöbölni a közoktatásügyi miniszter. Tervezetet készített, melylyel megteremtette a hivatalos helyesírást. Ma-holnap valamennyi iskolában egyformán fognak írni, azaz helyesen, mert egységesen írnak majd mindenfelé. Az iskola lesz a kiinduló pontja az általános helyesírás meghonosodásának. Az idők folyamán aztán széles Magyarországon mindenki egy-

hihetetlen módon értelmezte az alkalde. Ugyanis az orvost és a gyógyszerészt erős őrizet mellett Pampellonába küldte, mert miként alaposan indokolta, — csupán ezek azok, kik haszontalan foglalkozással a város lakóinak egészségére és életére veszélyesek.

St. Balmont grófnő Verdun melletti birtokán boldog házasságban élt férjével. Mikor azonban férje a lothringi zavarokban egy vár parancsnokságát kapta, ő egyedül maradt birtokán. Történt, hogy 1638-ban francia katonák Laroche kapitány alatt szállásoltak el birtokán. A kapitány rendkívül durván viselte magát. A grófnő udvariasan irt neki, hogy kissé fékezze magát, amire azonban ő legkevésbé sem figyelt. Erre aztán St. Balmont lovag név alatt levelet kapott, melyben ez őt sógornője megsértése miatt párbajra hívja ki. A parancsnok elfogadta a kihívást s pontosan megjelent a kijelölt helyen, hol egy ifju lovagot talált, ki a karddal oly jól tudott bánni, hogy a vivás szabályai szerint a legkorrektebben fegyverezte le a kapitányt. A vélt lovag most barátságos mosolygással szólt a kapitányhoz: „Uram, ön természetesen azt gondolta, hogy St. Balmont lovaggal harcol; téved, mert én csak ily nevű nő vagyok s ezennel visszaadom kardját azon kéressel, hogy máskor a hölgyek iránt kissé udvariasabb legyen.“ A hölgy a megszegyennült tisztet magára hagyta, ki aztán a vidéket sietve elhagyta.

képen fog írni, nem lesznek divatok, szélsőségek, önálló nézetek a helyesírást illetőleg.

Elvégre is a magyaryelv csak Magyarországon bír oly értékkel, oly súlylyal és nyomatekkel, hogy iránta nagyobb érdeklődést tanúsítsunk s ne legyen előttünk közömbös, hogy így vagy amúgy írunk, épen hogy csak leírva és olvasható legyen.

Minden igazán hazafiasan érző magyarnak ambícióját képezze az egységes magyar helyesírás elfogadása, elsajátítása és következésképp annak az életben való használata és terjesztése.

Minő lesz az új helyesírás? Ez a kérdés tódul fel ezek után minden gondolkodó föbe. A miniszter az akadémia által kiadott helyesírási szabályokra támaszkodik. Nem lehet tagadni, hogy ezeket a szabályokat alapos és nem mindig kedvező kritika tárgyává lehetne tenni. Magukban e szabályokban is ellentmondásokra akadunk s főleg ez az, ami joggal kifogásolható. Mert hamár egységesen akarunk írni, akkor természetes, hogy a szabályok ne legyenek egymástól eltérők. Am reméljük, hogy a miniszter figyelemmel lesz a szabályokban mutatkozó ellentmondásokra s egységes szabályokat fog a helyesíráshoz adni.

Ne nagyon nézzük azután, mennyire felelnek meg e szabályok egyéni ízlésünknek vagy jobb tudásunknak. Fogadjuk el azokat abban a tudatban, hogy jobb ha egységesen írunk, mintha általánosan el nem fogadott javításainkal a közösen akzeptált helyesírással jutunk hadilábra. Ugyis eddig annyira agyonjavítottuk az ortografiánkat, hogy ahány kéz, annyiféle a helyesírás.

Gondoljuk meg, hogy a magyar nyelv a miénk, magyaroké, a mi közkincsünk, melyet szeretünk és dédelgetünk s egyformán akarunk bírni.

Márczius 15-én.

Hány hosszú évszázad szülte! Mennyi igazságtalanság, az emberi jogoknak el nem ismerése, félre magyarázása nyomán sarjadt! Először csak félnéken, mint az agy legrejtettebb gondolata, az érzés, a szív legtökéletesebb vágya, megszületve, eltemetve százezeknél, millióknál — jelentkezett. Míg egyszer csak felgyült az emberek szívében, kitért ellenállhatlanul, korlátokat rombolt le, megsontosodott nézeteket söpört el; megszületett, mint az üstökös és a következő pillanatban bevilágította az eget; reményt, lelkesülést keltve mindenütt.

Mi volt ez?

A három legfenségesebb eszme: az Egyenlőség, a Testvériség, a Szabadság . . .

55-ször indult az év szekere pályáján tovább attól a pillanattól, hogy nemzetünk egén a szabadság hajnala felderengett; mikor az emberek igazán *egyenlőknek* érezték egymást, *testvérként* ölelkeztek s a hosszú elnyomatás után az első mély lélekzettel szívták magukba a *szabadság* édes levegőjét.

Egyenlőség. Elérhetetlenül nagy gondolat. Csak kétszer vagyunk egyenlők: a bölcsőben és a sirban. A gagyogó gyermek s a hideg, elnémult ember egyenlő mind. És a kettő között ezer és ezer kiáltó jele az egyenlőtlenységnek!

Mikor Árpád népével leereszkedett a Kárpátok bérceiről a gazdag rónaságra; mikor az ősök honszerző csataikat vívták: ők sem voltak egyenlők. Születés, rang, vagyon, vitézség tették a különbséget. De egyenlők voltak a törekvésben, mely Atilla örökségének megszerzésében nyilvánult; egyenlők voltak az akaratban; egyenlők voltak a megszerzett haza földjének szeretetében.

Ma, ezer év után, mikor a modern társadalmi élet maga is új és új fázisfalat emel az emberek közé: nem vagyunk, nem lehetünk egyenlők a szellemi, születési és anyagi különbségek folytán. De egyenlőknek kell lennünk a törekvésben, melynek célja a haza megtartása, felvirágoztatása; az akaratban, mely e cél megvalósítására törekszik; az általános, mély szeretetben, mely minket a hazához köt.

Testvériség. Az emberi lélek, a szív legszébb vonása a szeretet. Van-e szebb gondolat, magasztosabb vágy: szerethetni mindent, a mi a világon van, él, mozog. Szeretni a hazát, mélyért „apánk vére folyt“; szeretni a földet, hol bölcsőnk ringott s majdan sírdombunk eltakar; szeretni azokat, kikhez a vérség kötelékével csatolva vagyunk; szeretni azokat, kikkel közörek érzelmeink, törekvéseink . . .

Egy hazának vagyunk szülöttei, egy nemzetnek vagyunk gyermekei, egymásnak testvérei. A külső kötelékeket érezzük, de szívünkben él-e a nemzet minden tagja iránt igaz, őszinte, testvéri szeretetünk; annyi idő után megszületett-e az igazi testvériség?

A jó testvér nem hagyja magára a gyengébb, erőtlenebb atyafiát; segíti, gyámolítja; igyekszik azt magához emelni.

Mikor a nehéz munkától meggörnyedve elhalad mellettünk a föld egyszerű népe; mikor a szerszámtól megkérgegedett kéz szorgalmát szemléljük; midőn a gondtól homlokára irt redőket szemléljük az iroda emberének; a vagy mikor az élet különböző körülményei közt fáradva, küzdve látjuk véreinket: dobbanjon meg szívünk, röppenjen ajkunkra e szó: testvér.

Ha ilyen értelemben *egyenlők* leszünk mindnyájan, ha édes *testvér*-ként szeretni fogjuk egymást, akkor csak *szabadság* tanyázhat határaink között.

Tőlünk függ, hogy úgy legyen!

Márczius 15-ét az idén is nagy lelkesedéssel ünnepelte meg városunk lakossága. A lefolyt ünnepélyekről tudósítóink a következőkben számolnak be:

A snórer-társaság helyiségében kedélyes társasvacsera volt, melyen a snórer tagok nagy részén kívül néhány jóbarát is megjelent. A kedélyes baráti körben ünnepi hangulat közepette emelkedett fel szólásra a társaság szeretett elnöke, Stephaneck János, aki mély érzelemtől áthatott hangon, magas röptű beszédben emlékezett meg a nagy nap jelentőségéről. A beszéd elhangzása után a társaság a Szózatot énekelte el. Az est folyamán beszéltek még Glazer Sándor, Pataki Tasziló és Langer István.

A tapolczai iparos ifjak „Önképző Köre“ fényesen ülte meg a szabadság ünnepét. Weisz Soma vendéglőjének nagytermében barátságos vacsorára gyűltek össze, nemcsak a kör tagjai, hanem az iparosok jórésze, nemkülönben a helybeli előkelő kereskedők közül is többen. Az ünnepélyt dr. Szücs Arnold beszéde nyitotta meg, ki jellemezte és ismertette az ünnepély footosságát, üdvözölte a nagy számban megjelent vendégeket és a haza boldogságára, függetlenségére üritette poharát. Majd Hammer Endre a „Talpra magyar“-t szavalta el, Csonka Ottó pedig Abrányi Emil „Márczius 15-ike“ című költeményét adta elő. Mindkét szavalót zajosan megtapsolták

ügyes előadásukért. A barátságos lakomán egymást érték a felkészültök, melyek közül különösen Fekete Ferencz és Vajda Arturé keltettek nagy hatást. Az ünnepély legérdekesebb része volt, mikor a kör elnöke felolvasta Gadó Dávid volt tapolczai iparos, 48-as honvédnek a kör tagjaihoz intézett üdvözlő iratát, melyben a nagy időkről emlékszik meg és az ifju iparosokat hazafiasságra buzdítja. Megható levele sokak szemébe könnyeket csalt. A viharos éljenzéssel fogadott sorok hatása alatt nyomban gyűjtést rendeztek Tőke József iparos indítványára, melynek eredményeképp 15 koronát küldött a kör a honvédménházban lakó Gadó Dávidnak. A hangulat kedélyességét emelte azon körülmény, hogy a kitérő ételeket szebbnél-szebb iparos-leányok szolgálták fel s hogy az iparosok jórészt családjaikkal együtt jelentek meg. Így nem csoda, ha a hangulat hatása alatt a fiatalság táncra perdült és a társaság csak a reggeli órákban távozott el az ünnepély színhelyéről.

A tapolczai katolikus kör és legényegylet épületesen ünnepelte meg márczius 15-ét. A két egyesület testületileg vett részt a nevezett napon az ünnepi szent misén, melyet Ley József szentszéki ülnök és plébános végzett. Kéry Elek káplán a szabadságról és márczius 15-ének jelentőségéről mondott hazafias szent beszédet. Este a két egyesület a katolikus legényegylet helyiségében hazafias ünnepélyt rendezett a következő programmal: „Nemzeti dal“, szavalta Bosnyák József egyleti tag; márczius 15-ének jelentőségéről lelkes beszédet tartott Szűcs Mihály polgári isk. tanár; „Tizenötödik márczius“, Petőfitől, szavalta Nyers Vendel. Végül az egyesület alelnöke rövid bezáró beszédet mondott.

SZŐLÉSZET ÉS BORÁSZAT.

Nemzetközi mezőgazdasági kongresszus.

A VII. nemzetközi mezőgazdasági kongresszust f. évi április hó 19—30. napjain Rómában fogják megtartani. A szőlészeti és borászati szakosztály tárgysorozatát igen érdekesen és tartalmasan állították össze. Az előadók között magyar ember is van, Treitz Péter, a magyar királyi geológiai intézet tagja, a ki a szőlőtalajok mélytartalmának meghatározásáról fog beszélni.

Felhívás a magyar szőlőbirtokosokhoz.

A közel múltban alakult „Magyar Szőlőgazdák Országos Egyesülete“ lelkes hangú felhívást intéz a szőlőbirtokosokhoz, melyben az egyesületbe való belépésre szólítja fel őket. Minden esetre eredményeiben kiszámíthatatlan lesz, ha az országban elszórt körülbelül 450 ezer szőlőbirtokosnak egy tekintélyes részét tömörítheti az egyesület kebelében s az így egyesített erővel munkálkodhatik a közös érdekek megvédésére, előmozdítására.

Azt hisszük, szőlőtulajdonosaink átérzik az egyesület fontosságát s minél többen fognak abba belépni. Az évdíjas tagok évenként 8 koronát, az alapító tagok egyszer s mindenkorra 200 koronát fizetnek.

H I R E K.

Kérvény a katonai javaslatok ellen. Tapolcza város polgárainak sorában élénk mozgalom indult meg aziránt, hogy kérvényt nyújtanak be az országgyűléshez, a melyben a katonai javaslatoknak a napirendről való levételét kérik. A kérvényt Hertelendy Ferencz országgyűlési képviselő útján fogják beterjeszteni. A kérvényre már megkezdődtek az aláírások.

A balatonparti vasút ügye. A kereskedelmi miniszter elrendelte a balatonparti vas-

ut közigazgatási bejárását Veszprémtől — Balatonfüreden át, — Tapolczáig. A bejárás sorrendje a következő: márczius hó 26-án d. u. 2 órakor összejövetel Veszprémben a városházán; márczius hó 27-én d. e. 10 órakor Almádi községházán, márczius 28-án és 30-án d. e. 9 órakor Balaton-Füred községházán; márczius 31-én Kővágó-Eörs községházán és április 1-én d. e. 9 órakor összejövetel Tapolczán a községházán. A közigazgatási bejárást a kereskedelemügyi minisztérium képviselőjében Bene György m. királyi államvasuti felügyelő vezeti.

Papnövendékek kertészkedése. Hogy a kertészet ismereteit a falu népe lelkészétől megtanulja, megkedvelje, Darányi intézkedéséből a budapesti ref. teológiai IV-ik osztályu növendékei heti négy órában a budapesti kertészeti tanintézet telepén oktatást nyernek a kertészetben. Jövőben, ez a rendszeres tanításon a teológia minden növendékének részvételét tervezik. Itt említjük meg, hogy a héten megnyitott, lelkészek és tanítók gyümölcs-termelési kurzusára, tízszer annyian jelentkeztek, mint a mennyi fölvehető.

Szent József-ünnepély. A tapolczai kath. legényegylet, ma márczius 22-én saját kelyhségében, az ő védőszentjének, Szent Józsefnek tiszteletére ünnepélyt rendez. A műsor Horváth János káplán fölolvasásából, vallásos szavalatok és egy vig monológ előadásából fog állani. Részletes műsor, a jövő számban. Az ünnepély kezdete este 8 órakor, a melyre a kath. legényegylet minden pártoló tagját és jó barátját ez uton tisztelettel meghívja a rendezőség. Külön meghívó kibocsátva nem lett.

Mulatság. Igen jól sikerült estély volt f. hó 14-én a Purim alkalmával a Eibesbüchzkávéház külön termében. A jókedvű társaság, mely a termeket egészen betöltötte, a jó kései órákban oszlott szét.

A jó utnak indult eseteték. Pittermann N. keszthelyi kalyhás István nevű fia Csillag keszthelyi asztalosnál volt inas, de megunva a mesterséget, egy cipészinas társával megszökött. A eserszegtomaji hegyekben hazról-házra kéregetve barangoltak, míg az egyik nagyreményű csemete, a cipészinas, megbánta tetteit s egy házában, mely vendégszeretően fogadta magába a csatangoló fiukat, öngyilkossági szándékából gyűjtőoldatot akart inni. Tervét észrevette a házigazda s egy pár egészséges nyaklevessel észre térítette a halni akaró inast. További csavargásukban azonban ismét erőt vett rajta a halál után való vágy s egy gyümölcsfára, — mely bizonyára már nemesebb gyümölcsöt is termelt — felkötötte magát. Ekkor meg társa mentette meg. Végre is a csendőrorjárat vette partfogásába az el tunt fiút s társával együtt hazatolonozolta.

A pápai villamos telep. Pápa város közönsége még az elmúlt év folyamán elhatározta, hogy egy városi villamos telepet fog építeni. A villamos telep létesítésére nézve nyilvános pályázatot hirdettek s a pályázat, valamint a magán és miniszteri szakérőknél véleményezése alapján Pápa város elhatározta, hogy a villamos telep megépítését a Ganzgyárra, mint legelőszó és legmegbízhatóbb czégre bizza. A villamos telep még ez év őszén üzembe fog helyeztetni.

Öngyilkosság. A fölvilágosodottsággal dicsekvő mai kornak társadalmilag és erkölcsileg veszedelmes jelmondata: „Eljen a szabad szellem.“ E jelmondatnak követői, nem ismerve sem erkölcsi, sem társadalmi törvényeket, elvük fektelenül élni a szenvedélyeknek, fenéig kiüríteni a gyönyörök poharát. S mikor az élet bűnös örömeitől már megcsömöröltek és az életben már örömeiket nem találják, az erkölcstelenség posványából pedig már nem képesek magukat kimenteni, mert Istentől, kij elhagytak, a vigasztalás és megtérés kegyelmét nem kérik, akkor undorral fordulnak el önmaguktól és a léttől s kétségbe esve önön kezükkel oltják ki életüket. A mai kor különféle rossz társaságaiban uralkodó szabad szellem ronthatta meg Hutter János, a jó családból származó iftunak alig 19 éves szívét is annyira, hogy gyilkos fegyverrel vetett véget szánandó életének. Hutter János nagykanizsai születésű, alig egy né-

hány hete jött Tapolczára és mint órák segéd volt alkalmazásban; úgy látszik, őt is a bűnös szenvedélyek kergették a halálba, mert három napi dorbézolás után, márczius 18-án, miután szüleitől, kiknek mint megirta sok szomnruságot okozott, levélben elbucszott, revolverrel halántékra lökte magát. A szerencsétlen fiatal embert márcz. 19-én temették el az ág. ev. egyház szertartásai szerint. A temetést Magyary Miklós kapolcsi ág. ev. lelkész végezte.

Mulatság. A bal.-edericsi izr. ifjuság folyó hó 14-én a les.-tomaji izr. templom javára sikerült táncmulatságot rendezett. Maradt tiszta jövedelem 82 korona. Felülfizettek: Weisz Antai, Rösner Mór 5—5 K.; Weisz József, Weisz Ignác, Kohn Samu, Spiegel Rezső, Spiegel Manó, Weisz Dezső, Rechner Rezső 2—2 K.; Blum Mór, Freller Ödön, Weisz Arnold, Miczki Mór, Gulyás Imre, Blum Samu, Cziffer Lázár, Weisz Albert, Löbl József, Rósenthal Regina, Neumark József, Pollák Józsefné, Hoffmann Zoltán, Kaszás Arnold, Kovács Lászlóné, Pollák Emil, Kramer Endre, Kohn Adolf, Hertz Benő, Pátzay György, Buchwald Mór, Klein Kálmán 1—1 K.; Rédey Andor 80 fil., Spiegel Samu, Grünbaum Károly, Trenker Herman 60—60 fil.; Pollák Dezső 50 fil., Klein Henrik, Kohn Kálmán, Klein Jenő 40—40 fillér. Fogadják a nemes szívű adakozók a rendezőség hálás köszönetét.

A Balatonvidékből vesszük a következő hirt: Schramm Ignác tapolczai mészáros a múlt pénteken ittas állapotban tért haza. Az istállóba ment aludni, hol kocsisa segítségével levetkőzött. Mikor a gazda már mélyen aludt, a kocsis, — Horváth Mihály — kilopta kabátja belső zsebéből 1560 koronáról szóló betéti könyvecskéjét, mely összeg a tapolczai Balatonmelléki Takarékpénztárban van elhelyezve és a gazdánál levő 10 korona apró pénzt. Még azon éjjel kocsit fogadott és Keszthelyre jött, hol kocsisát azon ürügy alatt, hogy szívtart, vesz faképnél hagyta és egyedül Balaton-Szent-Györgyre szökött. Itt másnap ismét kocsit fogadott és már korán reggel Keszthelyen volt, hol a betéti könyvet többeknek olesó pénzen kínálta beváltásra. Midőn így nem boldogult, felment a „Keszthely-vidéki Takarékpénztár“-ba és ott akarta a könyvet beváltani Pénzt természetesen itt sem kapott, de a midőn épen távozóban volt, belépett a helybeli csendőrs-vezető és a tapolczai csendőrs-vezető távirati megkeresésére aziránt tudakozódott, nem járt-e itt valaki 1560 koronáról szóló betéti könyvecskével? Kinek, midőn a felvilágosító feleletet megadták, sikerült Horváthot még a lépcsőházban elfogni. A városházára kísérték, hol megmozdítása alkalmával megtalálták nála a betéti könyvet. Ez alatt megérkezett a tapolczai csendőrs-vezető is, ki a delinquent rögtön oltalmába vette és Tapolczára kísérte. Schramm Kára tehát az ügyes fogással csekély külömbözettel megtérül. Legrosszabbul jártak még a tapolczai és szent-györgyi fuvarosok, kik teljesített szolgálmaik fejében semmit sem kapnak.

Gyógyszerész kisasszonyok. Franciaországban a doktorkisasszonyok patikus kisasszonyokkal csináltatják meg az orvoságot. Ott a nők a legutóbbi időben oly nagy számban lépnek a gyógyszerészi pályára, hogy ma összes gyakornokok és segédek 22-5 százaléka nő. Ez az arány annál érdekesebb, mert még mindössze két esztendeje annak, hogy ez a pálya a finn nőknek megnyilt.

Mindenki tudja, hogy a Mautner féle impregnált takarmányrépamag a legnagyobb termést adja; hogy konyhakerti magvaiból a legjobb főzelék és zöldség terem és hogy virágmagvaiból fakad a legszebb virág. Szóval a Mauthner féle magvak a legjobbak, készletei a legnagyobbak és árai igen olesók.

A nagykanizsai lentelep ügyében f. hó 11-én Nagykanizsán Jerfy Adolf elnöklésével népies értekezlet volt, melyen Elek Ernő, a lentelep létesítésének lelkes hive, beszámolt ezen ügyre vonatkozólag s mivel a szomszédos Csurgón állami segély mellett létesítendő lentelep ügyében a szerződést már megkötötték s így a lentermelők egy része

most már a somogyi érdekeltséghez csatlakozott, a zalamegyei érdekeltségnek nézete szerint várakozó állápontra kell helyezkednie e tekintetben, hogy Nagykanizsán a kiállításba helyezett állami subventió mellett szövetségi alapon egy másik lenkésítő és lenbeváltó telepet létesítsenek. Ezután Füredy Lajos gazdasági szaktanár szólalt fel számadatokkal oszlatta el előtte felszólalónak agályait, szakszerű fejtegetéseit köszönettel fogadták s az ügy további intézése egy bizottságot küldtek ki, melynek tagjai lettek: Jerfy Adolf, Bakó Gyula, Elek Ernő, Kherndl Imre, Sommer Ignác, ifj. Thassy Imre földbirtokosok, Vécsey Zsigmond polgármester, Voigt Ede, a Zalamegyei Gazdasági Egyesület titkára és Jozsifovics Milivoj gyáros.

Halálos baleset. Folyó hó 11-én a nagykanizsai állomásnál éjjel tolatás közben Szekeres Péter vizsgáló lakatos, nagykanizsai lakos, amint két egymáshoz közeledő kocsi között át akart szaladni, az ütközők közé került és oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy azonnal meghalt.

Az Első Magyar Általános Biztosító Társaság f. hó 14-én tartotta közgyűlését Csekonics Endre gróf elnöklésével. Az igazgatóság évi jelentése minden egyes üzletágban kielégítőnek mondja az eredményt. Az évi nyereség 4.040,374 korona 37 fillér, a melyből azonban csak 1.200,000 koronát fizetnek ki a részvényesek közt, mivel még ugyis minden egyes egész részvény után 400 korona osztalékot fizetnek ki. A nyerménynek fennmaradó, még jelentékenyebb részét következőleg használják föl: A tűzbiztosítás díjtartalékát öt millió koronára, a szállítvány-biztosítását 100,000 koronára, a betörés ellen való biztosítását 65,000 koronára, az árfolyam-különbözeti tartalékot hárommillió 913,140 korona 27 fillérre emelték s még mindezen fölül a külön tartalékot 1,731,799 korona 93 fillérre gyarapították. Az elmúlt évben az életbiztosító új szerződések 57,317,558 korona 12 fillérre ruhtak, az érvényben levő életbiztosítási állomány pedig 293,922,310 korona 91 fillérre növekedett. A társaság tisztviselőinek nyugdíj-alapját, mint az előző évben, ismét 50,000 koronával gyarapították, valamint bő kézzel adakoztak egyéb jótékony alapok- és más közhasznú célokra. A közgyűlés a jelentést egyhangulag tudomásul vette és a fölmentést minden irányban megadta. Az elért sikerért a részvényesek nevében dr. Jankovich János miniszteri tanácsos részvényes mondott az igazgatóságnak, az egész kormányzó testületnek, különösen pedig Ormody Vilmos vezérigazgatónak meleg köszönetet, a mit a közgyűlés élénk helyesléssel fogadott. — Az osztalékot a társaság pénztárából már márczius 16-ától, hétfőtől kezdve fizetik ki.

Eltűnt fiu. Kovács József 12 éves fiu, a ki szülői lakásáról, Zalaegerszegről olyan gyakran elszokott csavarogni, ismét eltűnt s a vidéken valahol koldul. A hatóság köröztette a javíthatlan csavargót.

CSARNOK.

Borcenzálok ellen védekező egyesület.

Vidékünk bortermelői gyűlést hívnak össze egy borértékesítő iroda létesítése végett. Tervezetük számos megbeszélésre szolgáltatott alkalmat pro et contra. E tárgyról szól az alább következő, utczáról ellesett párbeszéd is.

A. ur: (az előle menekülő B. felé kiált.) Álljon meg egy percze édes uram! Igen fontos mondanivalóm van.

B. ur: (menekülés közben visszakiált.) Köszönöm. Majd holnap. Most nagyon sietős az utam.

A. ur: (ravasz-kas mosolylyal.) Pedig a cseppkőbarlangról akarok valami újat mondani. Nevetni fog, ha hallja. Képzeld...

B. ur: (visszasiet és lázasan tudakozódik.) Nos? Nos?

A. ur: Na csak hogy megfoghattam. A cseppkőbarlang meghalt a nyárig minden újságra nézve. Eltemettük. (Szemeit törli.) De született helyette egy még érdekesebb.

B. ur: Ne mondja!?! Majd tán eltalálom... Gyémánttelep?

A. ur: Nem.

B. ur: Aranybánya?

A. ur: Nem.

B. ur: Öt lábú malacz?

A. ur: Nem.

B. ur: Megnyitják talán a keszthelyi vasutat?

A. ur: Sajnos, nem.

B. ur: Tán a kaszinói élet lesz éleveníbb? Nem hiszem, hisz' az lehetetlen.

A. ur: Eltalálta, az lehetetlen. Hanem valami új egyesület...

B. ur: Jaj!

A. ur: Mi baja kérem?

B. ur: A tyukszemem sajognak.

A. ur: Valami új egyesület van keletkezésben, mely a vidék érdekeit a szive legbelsejében fogja hordani. Nem kaszinó, — nem snórér, — nem is krajczár-egyesület. Távol áll a vörös- és fehérkeresztől, Legényegylet, iparos- és katolikus kör elbujhatnak mellette. Nem tartozik a mostanában annyira kedvelt kötő-délutánok magas családjába sem. Ez egy olyan egyesület...

B. ur: Jaj!

A. ur: Mi baja kérem?

B. ur: Az az átkozott fogfájás!

A. ur: Olyan egyesület, mely minden tíz évben egyszer keletkezik; melynek párja csak egy van s ez egytől veszi alapszervezetét és létének indító okait is. Ne is próbálja eltalálni, ugy sem sikerül. Ez az egyesület, mely párja a miénknek s melytől a miénk alapszervezetét és létének indító okait veszi, a fillokszera ellen védekező egyesület.

B. ur: (érdeklődni kezd.) Regényes! Folytassa kérem.

A. ur: A fillokszera ellen védekező egyesület akkor keletkezett, mikor a szőlőket a fillokszera pusztította. Minden szőlősgazda belátta, hogy tenni kell valamit. S minthogy az egyesülésben az erő, hát egyesültek.

B. ur: Igen, de most! Most! Ma!

A. ur: Most szőlőinket nem bántja ugyan a fillokszera, mert védekezünk ellene, hanem borainkat bántja egy betegség, mely ellen szintén védekezünk kell. (Enthusiazmussal.) Kipréljük szőlőink nedűjét és várjuk feredésünk angyalát egy poczakos borvásárló alakjában. Kifizetjük adóinkat s azt hisszük, már minden terhet leráztunk a nyakunkról. De utunkat állja ekkor az utolsó nagyhatalom...

B. ur: A sajtó?

A. ur: Dehogy! Még a sajtónál is rosszabb: a borcenzál.

B. ur: (Hasonlóan lelkesülve.) Igen, igaz van! Leszedi borunk árának a fölét...

A. ur: ... magának követeli a legnagyobb adót...

B. ur: ... valóságos uzsorakamatokat szed...

A. ur: ... és rendelkezik felettünk, mint egy zsarnok. Fizess, szől, különben máshová vezetem ezt a (és a borvásárlóra mutat) kis angyalt...

B. ur: Ez ellen védekezünk kell.

A. ur: Védekezünk kell, a míg nem késő. Meg is alkotjuk a „Borcenzálok ellen védekező egyesület"-et. Tagja lesz?

B. ur: Oh, hogyne! Hogyne! Beiratkozom magam, (fokozva) beiratok a feleségemet, beiratok a fiaimat, leányaimat, unokáimat és dedunokáimat.

A. ur: Hát fia is van? No, nem is tudtam. Micsoda?

B. ur: (szomoruan felébred ábrándjaiból.) Borcenzál!

Auceps.

A KÖZSÉGHAZÁBÓL.

Tapolca nagyközség képviselő-testületének 1903. év márczius hó 15-én tartott ülésében a következő határozatok hoztak:

1. A villanyvilágítás szerződésének felbontásában jogérvényes határozat hozatal április 5-iki ülésre határozatott.

2. Sárdi Péterné, Angyal István 10—10 korona segélyben részesültek.

3. Reicherzer nővérek segélykérvénye elutasított.

4. A tavaszi rendes közgyűlés határnapja április 5-ére állapított meg.

5. Április 5-ére tüzetett ki jogérvényes határozathozatalra a törzsvagyon mikénti helyreállításában, a községi elöljáróság, a számvizsgáló bizottság által beadott együttes indítvány.

6. A róm. kath. iskola árnyékszékének megfelelő átalakításával k. bíró és k. pénztáros megbizattak.

7. A községi születésnévi fizetésének 80 koronáról 200 koronára leendő emelésében bemutatott törv. határozat, a képv. testület által elfogadtatott.

8. A fillokszera ellen védekező egyesülettel a szénkénegraktárt bíró ingatlan tárgyában az egyezség megkötött.

9. Az eladandó széna métermázsája 5 K. értékben állapított meg.

10. A közs. közmunka az eddigi alapon beosztott.

11. Illetőségek elutasítottak.

Kifüggesztetett 1903. év márczius 15-én.

Jelen határozatok közhírré tetettek azzal, hogy ellenük felfolyamodás az 1886. évi XXII. t. cz. 25. §. és 113. §. értelmében a kifüggesztéstől számított 15. illetve 30 napon belül a községi elöljárósághoz benyújtható.

Horváth Jenő,
községi jegyző.

Glazer Sándor,
községi bíró,

592/1903.

Hirdetmény.

Az országgyűlési képviselő választók névjegyzékét kiigazító bizottság elnökétől vett értesítés szerint, a névjegyzék kiigazítása 1904. évre folyó hó 26-án délután 2 órakor fog az első jegyzői irodában eszközöltetni. Tapolca, 1903. márczius hó 18-án.

Horváth Jenő
I jegyző

APRÓ HIRDETÉSEK.

STIGLITZ ARMIN óras és aranyműves Tapolca. Van szerencsém, mint a helyben legrégebb elismert elsőrendű óras és aranyműves, a n. e. közönség becses tudomására hozni, hogy ugy nagy arukészlet, mint olcsó beszerzési árammal fogva azon kellemben helyzetben vagyok, hogy vevőimet a legjutányosabb árak mellett szolgálhatom ki.

Fali óra	2	frt.	20	kr
Niki remontoir óra	3	"	50	"
Ezüst dupla fedelű remontoir óra	6	"	—	"
Ezüst lánc	1	"	50	"
Ezüst tula dupla fedelű remontoir óra	9	"	—	"
14. ka. arany lenese-függő	1	"	80	"
14. ka. legszebb arany-függő	3	"	50	"
14. ka. arany gyűrű	3	"	50	"
		stb.	stb.	

Minden árut jótállás mellett és versenyképes árakért szállítok. Mindennemű javításban specialista! Ajánlom a legújabb berendezett színes fényképezket, mint: melltű, zsuzu, nyakkendő, kézelő, gomb stb. arany, ezüst arany ózva és broncekeretben. Kiváló tisztelettel Stiglitz Armin óras és aranyműves Tapolca.
42—52.

Ház eladás.

Tapolczán, Baum Károly-féle, volt kerületi állatorvos tulajdonát képező 361 sz. ház három lakó részere, istálló, kocsiszin és nagy kerttel együtt szabadkézből eladó. Bővebb felvilágosítás nyerhető: Gyarmaty Lajosnál Keszthelyén. 3—26.

Zongorahangoló!

4—5 hétig itt tartózkodok, mely idő alatt elvállalok zongorákat hangolni jutányos árak mellett.

Bővebbet a tánciskolában, vagy lakásomon (Bauer Henrich ur házában.)

Korotpotfintzky
zongoramester.

2 darab tenyész-bika eladó Gróf Deym Ferencz lesence-tomaji gazdaságában.

ERDÉLYI PÁL

ezelőtt Leszner Ferencz vaskereskedése, egész ujonnan átalakítva és berendezve. Ajánlja elsőrendű gazdasági gépraktárát, borsajtókat, permetezőket, porozó és kénegező gépeket. Épület- és butor-vasalások, konyha berendezések; ugy mindenféle, a gazdaságban szükséges vasárukat, pontos és jutányos kiszolgálás mellett.

SZŐLŐBIRTOKOSOK figyelmébe ajánlom állandóan nagy választéku raktáromat, mindenféle, a szőlőkezeléshez szükséges gépekből u. m.: permetezők, szénkénegezők, porozók, lepkefogó lámpák — továbbá a legnagyobb választék szőlőprésekben, azonkívül állandó nagy raktárt tartok mindennemű mezőgazdasági gépekből.

PAUK VILMOS

vaskereskedése Tapolcza.

BÓDAY SÁNDOR épület- és butor-asztalos Tapolczán, keszi-utca. Ajánlja ujonnan berendezett butor-raktárát ugy a legfinomabb, mint az olcsóbb fajta butorokból. Nagy raktár kész koporsókból. Elfogad mindenféle épület- és butor-asztalos munkát, ugy szintén javításokat a legjutányosabb árban.

PREISZ MANÓ

szobafestő és mázó
Tapolczán.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkát, ugymint szobafestést, mázóást, tapétázást, aranyozást és czimfestést.

HIRDETÉSEK.

Rohitschi

„Tempel-forrás“

diätetikus ital.

Étvágyat fejleszt!
Elősegíti az emésztést!
Szabályozza az anyagcsere-rét!
Oldja a nyálkát!

Rohitschi „Styria-forrás“

kitűnő gyógyviz
torok-, gége- és bronchial-hurutok ellen.

Gyomor és bélhurut
szokványos székrekedés
Bright-féle vese-gyulladás
májbajok
epekö
czukorbaj
hugysavas diathesis és csuz ellen.
Kapható minden ásványviz-kereskedésben!

Nagy-raktár:

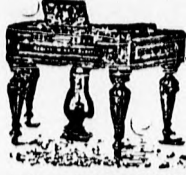
Hoffmann Jakabnál
Keszthelyen.

Ne vegyen

Cimbalmot vagy Hármoniumot,
míg

Reményi Mihály

mű-hangszerész

legújabb képes arjegyzékét
át nem olvasta, mely ingyen
és bérmentve küldetik

Budapestről

Király-utca, 44 I sz.

Nincs többé t ukszem!

Ha tyukszemétől meg akar menekülni, ugy elegendő egy kísérlet a törvényesen védett és biztosan ható

Denzinger
féle

„Viktória“
tyukszem
kenőcsével

a melylyel a legkeményebb tyukszemtől lehet megszabadulni.

Egy tévely ára 1 korona 30 fillér; 1 kor. 50 fillér beküldésénel bérmentve Kapható feltalálónál;

Denzinger Ármin, Ujvidék

Kapható minden gyógyszerárban és droguista üzletben.

Rum, Cognac, Szilvórium,

likőrök, likörkrémek stb. az általam készített vegytiszta eszenciák és kompozíciókkal házilag 1/2 sőt 1/4 részben olcsóbban állíthatók elő, mint készen vett árak. Arjegyzék és használati utasítás ingyen és bérmentve.

Baros Gábor,

Budapest, VII. Dohány-utca 1. A. W.

Eszenciák és Kompozíciók gyára.

Romlott borokat

dohos, penész vagy hordóizüeket és szaguakat

azonnal

és feltétlenül megjavít a

BONORAL

mely teljesen iz és szagnélküli folyadék s a bornak idegen izt nem ad.

A BONORAL

ugy hat, mint valami derítő szer: a kellemetlen dohos izt tartalmazó alkotórészeket (és csupán ezeket) a borból kiválasztja és magában tartja ugy, hogy egyszerű lefejtéssel a tiszta bortól elválasztható

Hatása biztos!

Ára egy hektóra 3 kor., öt hektóra 14 kor.

használati utasítással együtt

Kapható:

Erdős Jenő

gyógyszerésznél. Egerben (Hevesmegye.)
6-24

Jorgo János

órás gyári raktár Wien III 4. Rennweg Nr, 75 B

Levelezőlap elegendő, hogy gazdagon illusztrált arjegyzékemet ingyen és bérmentve megkaphassa. Olcsó bevásárlás czéljából. Az üzleti eljárás szigorúan tisztességes, rászedés teljesen kizárva.

Órajavitási műhely.

Mindennemű zsebórába új rugó helyezése 40 kr. Minden vásárolt vagy javított óráért kezességet vállalok. Kivonat a nagy arjegyzékből:
7787. sz. legolcsóbb legjobb strapációra nikkeltokban 36 órai járással 2 frt. 30
8039. sz. valódi ezüst pánczellánc 15 gr. 1 frt.
7858. sz. ezüst remontoir, dupla fedél 5
7988. sz. Ingaóra ütőművel 2 sulyal 130 cm. magas 11 50
7929. sz. Jó ébresztő óra 1 20
Szíveskedjék nevemre és házzámomra 75/R. pontosan figyelni.

424. szám. tkv. 1903.

Árverési hirdetményi kivonat.

A tapolczai királyi járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Veszprémi takarékpénztár végrehajthatóan Ihász Péter és kiskoru Ihász József végrehajtást szenvedők elleni végrehajtási ügyében 240 korona iránt a végrehajtási árverés a tapolczai királyi járásbíró területén Diszel községben fekvő, 1. a diszeli 91. sz. tjkvben Ihász Péter és kiskoru Ihász József nevének álló 1. 1.—2. sor alatt felvett 116 hrsz. ház, 59. sz. alatt udvar és kertre, 121. hrsz. alatt szántóra a beltelekben együttesen 397 korona kikiáltási árban; 2. az ugyanott végrehajtást szenvedők nevének álló 1045. hrsz. alatt felvett 700 korona szőlő felújítási kölcsönrel terhelt szőlő. rét és présházra a halagosan, 734 korona ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetett és a megjelölt ingatlanok az 1903. évi április hó 21-ik napján délelőtt 10 órakor Diszel község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alul is eladatnak.

Az árverezni szándékozók kötelesek a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy óvadékképesnek nyilvánított értékpapírban a kiküldött kezéhez bánatpénzkepen letenni, avagy annak a bíróságnál való előleges elhelyezését igazoló elismervényt átszolgáltatni.

Az árverési feltételek alulírott telekkönyvi hatóságnál és Diszel község előjáróságánál megtekinthetők.

Tapolczán, 1903. január hó 28.

A királyi bíróság, mint telekkönyvi hatóság.

Bulla,
királyi jbiró.

189/1903. végreh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a tapolczai tekintetes kir. járásbíró 1903. évi V. 116/2. számú végzése következtében Dr. Szücs Arnold ügyvéd által képviselt Lusztig József és fia tapolczai lakos javára, Kardos Lipót tapolczai lakos ellen 2240 korona s jár. erejéig 1903. évi február hó 26-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 753 koronára becsült következő ingóságok u. m.: téli munkás ingek, nadrágok, fejkendő, gyufa, czerna, fűzők, franczavék, kékfestő, pamutok, hordók, bádóg edények, harisnyák, rizs, liszt, keményítő, só, bolti állványok,

butorok, ágyneműek, pálinka és rum nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a tapolczai tekintetes kir. járásbíró 1903. évi V. 116/I. számú végzése folytán 2240 korona tőkekövetelés, ennek 1903. évi január hó 2. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 131 kor. 95 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Tapolczán alperes lakásánál leendő eszközlésére 1903. évi április hó 2-ik napjának délelőtti 11 órája határidőül kitéztek és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltaták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Tapolczán, 1903. márczius hó 15-én.

Tininszky Antal,
kir. járásbírói végrehajtó

UHLRICH JÓZSEF

templom-, díszlet-, szoba-festő és mázoló

Tapolcza.

Elvállal a legkiválóbb rajztechnikai rajzok szerint (tisztá stül) a most divatos **Secessiós, Angol, Rococo, Barokk, Renaissance és Góth** stül szolid színezetű **szoba-, terem- és templom-festészetet és czimírást. Mázoló és fenyező** munkákat, mindennemű **fa-utáztatot és márványozást, aranyozást és tapétázást**, valamint minden e szakba vágó javításokat a legjutányosabb szolid és pontos kiszolgálás mellett.

22 éve a legeisőrendű bel- és külföldi minta- és festék-gyárakkal állók összekötésben és így mintáim mindig a legújabb divatuak és bármely butor szerint színezhetők, festékeim valódiak és szintartók, nedves falakra is jótállás mellett alkalmaztatnak.

8-12

A n. é. közönség figyelmébe ajánlom 20 év óta fennálló

könyv- és papír kereskedésemet.

Allandóan nagy raktár:

a legújabb irodalmi termékekből, ifjusági és díszművekből, imakönyvek, minden vallás felekezeti részére.

Író- és rajz-szerek nagy választékban, nyomtatvány-raktár, ügyvédek és körjegyzőségek részére.

Megrendelek: pecsétnyomókat és ruggyanta bélyegzőket.

KÖNYVNYOMDÁMAT

folyton új anyaggal bővitem úgy, hogy bármely kényes igényeket is képes vagyok munkámmal kielégíteni.

KÖNYVKÖTÉSZESEM BÉN

oly munkák készülnek, melyek bátran kiállják a versenyt nagyobb városok ilyenmű iparával.

L Ö W Y B.

könyv- és papírkereskedő Tapolczán.

